

РЕШЕНИЕ

№ 3971

гр. София, 17.07.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 48 състав,
в публично заседание на 13.07.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калина Пецова

при участието на секретаря Евгения Стоичкова, като разгледа дело номер **1153** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващи от АПК във връзка с чл. 68, ал.1 от Закона за защита от дискриминация.

Делото е образувано по повод подадена жалба от [фирма], представлявано от Главния изпълнителен директор Д. Д. срещу Решение №598 от 11.12.2019г. на Комисията за защита от дискриминация, постановено по преписка № 266/2018г. на КЗД.

С жалбата се иска отмяна на Решението, поради противоречие с материалноправните и процесуални разпоредби.

С оспореното решение било установено, че Главният изпълнителен директор на [фирма], чрез неосигуряването на достъпна архитектурна среда в обект – пощенска станция в [населено място], област С., затруднява достъпа на лица с увреждане и намалена подвижност до публични места, което не съответства на регламентираните в чл.12, т.2 от ЗЗдискр цели и по смисъла на чл. 4, ал.3 от ЗЗдискр представлява непряка дискриминация на основата на признак „увреждане“.

С Решението са дадени указания за отстраняване на това несъответствие в определен от органа срок.

Намира решението за незаконосъобразно, поради следното:

Сочи, че пощенската станция в [населено място] е разположена на първи етаж н сграда, актувана с АДС № 205/22.11.1995г. Соци, че още в хода на производството е изпратено становище с приложен снимков материал, от който се установява, че са предприети подходящи мерки за осигуряване на достъпна среда, чрез изграждане на

рампа.

Намира за напълно неоснователно, че изграденото съоръжение не осигурява архитектурна достъпна среда за хора с увреждания. Сочи, че този извод не е подкрепен с доказателства.

Сочи, че §6 от ПЗР на ЗИХУ е отменен към датата на издаването на решението, но и правното основание на производството не било съотносимо към този параграф. Според тази норма се създавали задължения за собствениците на държавни и общински сгради да осъществяват контрол по реда на чл. 169, ал.4, ал.6, чл. 184 и чл. 220, ал.1 от ЗУТ и Наредба № 4 от 0107.2009г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, вкл. за хората с увреждания.

Счита, че в хода на производството по никакъв начин не е установена дискриминация спрямо хора с намалена подвижност, нито какво точно съоръжения за архитектурна достъпност и предписват по смисъла на §1, т.2 от ДР на ЗЗДискр и Наредба №4/01.07.2009г.

Позовава се на Закона за държавната собственост, от където прави заключение, че имотът, за който е установено, че не е осигурено преминаването на хора с увреждания, не представлява държавна или общинска собственост, поради което намира за неприложима разпоредбата на §6 от ПЗР на ЗИХУ.

Сочи още, че технологията на част от пощенските услуги предполага обслужване на клиентите по домовете им, като се позовава на Общите условия на договора с потребителите на универсална пощенска услуга и пощенските парични преводи, извършвани от [фирма].

Сочи още, че съгласно Наредба за пенсиите и осигурителния стаж, пенсията може да бъде изплащана в дома на пенсионера.

Счита, че съдебната практика е категорична, че за да е налице дискриминация, следва да са осъществени всички елементи на фактическия състав на приложимата норма. Намира, че доводите, че дискриминацията е обективно явление и за квалифицирането на такова, нарочен акт или действие не е необходим, се явяват несъответни на закона и практиката. Счита, че нарушението следва да бъде установено като конкретно фактическо действие на неравностойно третиране по защитен признак, а не абстрактно състояние, както счита, че е в случая.

В проведеното съдебно заседание жалбоподателят Изпълнителен директор на [фирма] Д. Д. не се представлява.

Ответникът не се представлява.

Съдът, въз основа на данните по делото и становищата на страните и като съобрази закона, намира следното:

Жалбата е процесуално допустима, като подадена в срок.

Разгледана по същество, същата се явява неоснователна, предвид следните съображения:

От представените и служебно приложени към делото доказателства, неоспорени от страните, от фактическа страна се установи следното, като спор по фактите няма:

Производството е образувано въз основа на доклад за самосезиране №12-11-984/07.06.2018г. от С. Й., член на Комисията и взето решение от 10.11.2017г. на заседание на Комисията във връзка с чл. 40, ал.2 от Закона за защита от дискриминация относно достъпна архитектурна среда на пощенска станция в

[населено място], област С..

На основание чл. 40, ал.2 от ЗЗДискр., във връзка с §6 от ПЗР на ЗИХУ и в изпълнение на Решение на деветчленния състав на КЗД от 10.11.2017г. и във връзка със Заповед № 24/20.03.2018г. на Председателя на КЗ, в рамките на кампания „Достъпна среда“ е бил съставен КП № 12-11-648 от 26.04.2018г. за извършена проверка на обект – пощенска станция в [населено място], област С..

Въз основа на КП е образувано производство за защита от дискриминация по реда на гл. IV-та от ЗЗДискр и да се установи дали ли е нарушение на чл. 5 по признак „увреждане“ във връзка с §1, т.7 и 8 от ДР на ЗЗДискр, както и да се постанови преустановяване на нарушението.

В хода на производството, пред КЗД е представено становище от страна на Изпълнителния директор на [фирма], което е идентично с изложеното в жалбата до настоящия съд, като се акцентира върху това, че обектът не е общинска или държавна собственост, поради което изискванията на ЗИХУ към него са неотнормирани, като същото се отнася и до цитираната Наредба №4/2009г., задълженията по която са възложени на лица, различни от жалбоподателя.

При тези данни, е издадено оспореното в настоящото производство Решение на КЗД № 90-11-13 от 24.10.2018г., с което е установена дискриминация чрез поддържане на архитектурна среда, която достъпа на лица с увреждания в обект Пощенска станция в [населено място], област С.. За горното е наложена имуществена санкция от 500 лева и е предписано на ответната страна в тримесечен срок да предприеме необходимите действия за изграждане на достъпна архитектурна среда, осигуряваща възможност за свободен, самостоятелен и независим достъп до обекта на лица, вкл. с ограничена подвижност.

При така установеното от фактическа страна, от правна съдът намира следното:

Решението е постановено от компетентен орган. Съобразно със Закона за защита от дискриминация и Правилника за устройството и дейността на КЗД, както и Правилата за производство пред КЗД, след подаване на жалбата на лицето до КЗД, е образувано производство, като преписката е разпределена на пети специализиран състав, с определени членове, както следва – председател З. Д. и членове П. К. и В. С.. Проведени са две заседания на състав с цитираните членове.

Оспореното решение е издадено при спазване на установената от закона писмена форма, съдържа предписаните в чл. 66 ЗЗДискр. реквизити, като не са извършени съществени нарушения на административно производствените правила. Посочен е издателят на решението, самосезирането на Комисията, извършените действия по проучването, становищата на ответната страна в производството, какво е установил органа от фактическа и правна страна и в крайна сметка какво е решението му същество на казуса, т. е. съдържа диапозитив. Изложени са фактическите и правни основания за издаването му. Мотиви се съдържат в самото решение. При издаването му са спазени специалните административно-производствени правила, установени в чл. 50 – чл. 70 ЗЗДискр.

В съответствие с изискването на чл. 50, т. 2, вр. 40, ал. 2 ЗЗДискр. производството пред

КЗД е образувано въз основа на доклад за самосезиране от С. Й. – член на Комисията, и във връзка с провеждана национална кампания "Достъпна България". На основание чл. 40, ал. 2 от ЗЗДискр., вр. § 6 от ПЗР на ЗИХУ и в изпълнение на Решение на деветчленния състав на КЗД от 10.11.2017 г., в рамките на кампания "Достъпна

България" е била извършена проверка на място, в пощенска станция [населено място], област С., за която е съставен КП вх. № 12-11-648/26.04.2018 г. Въз основа на КП е образувано производство за защита от дискриминация по реда на гл. IV-та от ЗЗДискр и да се установи дали е нарушение на чл. 5 по признак "увреждане" във връзка с § 1, т. 7 и 8 от ДР на ЗЗДискр, както и да се разпорежи преустановяване на нарушението. След образуване на преписката, председателя на КЗД е определил същата да бъде разгледана от пети специализиран постоянен заседателен състав, който на свое заседание е определил докладчик от решаващия състав, след което са предприети действия по изпълнение на процедурата по проучване на преписката и събиране на доказателства, необходими за изясняване на спорните факти и обстоятелства /чл. 55, ал. 1 ЗЗДискр. /. Проведени са две редовни заседания, с легитимно взето решение от определения състав.

Съдът приема, че постановеното решение е мотивирано, тъй като съдържа както фактическите, така и правните основания за неговото издаване. Съобразени са събраните по преписката доказателства.

Анализирайки понятието пряка дискриминация и неблагоприятно третиране на основание защитен признак по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. – увреждане, комисията е достигнала до извода, че [фирма] са осъществили дискриминация, тъй като не са осигурили достъпна среда за хората в неравностойно положение, като не са изпълнили свое законово задължение за осигуряване на достъпна среда на населението, залегнало както в ЗИХУ, така и в Конвенцията за правата на хората с увреждания. Предвид на това, настоящият състав намира, че решението на Комисията е правилно от процесуалноправна гледна точка, като при постановяването му не са допуснати съществени процесуални нарушения, които да доведат до нищожност на решението, или до отмяната му на процесуално основание.

По съответствие на решението с материалния закон.

Настоящата съдебна инстанция намира също така, че решението на КЗД е постановено при неправилно прилагане на материалноправните разпоредби и не е в съответствие с целта на закона.

С императивната разпоредба на чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр. е забранена всяка пряка или непряка дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна. По смисъла на ал. 2 на същата норма пряка дискриминация е всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по ал. 1, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства. В разпоредбата на § 1, т. 7 от ДР на ЗЗДискр. е разписано определение на понятието "неблагоприятно третиране", а именно - всеки акт, действие или бездействие, които водят до по-малко благоприятно третиране на едно лице спрямо друго, въз основа на признаците по чл. 4, ал. 1 или могат да поставят лице или лица, носители на признак по чл. 4, ал. 1, в особено неблагоприятно положение в сравнение с други лица, т. е., което пряко или непряко засяга права или законни интереси. От анализа на цитираните норми следва изводът, че за да е налице проява на дискриминация по смисъла на ЗЗДискр. е необходимо да са осъществени всички елементи от фактическия състав на приложимата специална правна норма, както от

обективна, така и от субективна страна. Неправомерният диференциран подход към дадено лице или определен кръг лица трябва да е обвързан от признак по чл. 4 от 33Дискр. В този смисъл не е достатъчно да се установи по-неблагоприятно третиране на определен кръг лица в конкретен случай, а е необходимо да се докаже още, че това третиране е извършено съзнателно по някои от признаците, очертани в чл. 4 от 33Дискр., като следва да е налице и пряка причинно-следствена връзка между неблагоприятното отношение и причината за него, като при всички случаи следва да се изразява в някой признак по чл. 4, ал. 1 от 33Дискр., в това число и "тормоз" на база признак "увреждане".

По силата на чл. 9 33Дискр., в производство за защита от дискриминация, е създадено специално правило, при което ако административният орган приеме, че има достатъчно факти, от които може да се направи извод, че е налице дискриминация, доказателствената тежест се размества и в тежест на ответника е да докаже, че не е нарушил правото на равно третиране.

Съгласно § 1. т. 1 от ДР на Закона за интеграция на хората с увреждания /ЗИХУ/ (отм.); "увреждане" е всяка загуба или нарушаване в анатомичната структура, във физиологията или в психиката на даден индивид. А по смисъла на § 1, т. 2 от ДР на ЗИХУ (отм.); , § 1. т. 1 от ДР на ЗХУ "човек с трайно увреждане" е лице, което в резултат на анатомично, физиологично или психическо увреждане е с трайно намалени възможности да изпълнява дейности по начин и в степен, възможни за здравия човек, и за което органите на медицинската експертиза са установили степен на намалена работоспособност или са определили вид и степен на увреждане 50 и над 50 на сто.

По отношение на въпроса, че дружеството жалбоподател, като собственик на Пощенската станция, не е изградил достъпна среда за хората в неравностойно положение, към датата на проверката, не е налице спор по делото.

Съдът споделя изложените в решението мотиви относно по-късното изграждане на съоръжение, което да отстрани установеното нарушение. От приложения снимков материал безспорно се установява, че е налице монтиране на два броя метални релси на наличните стъпала, представляващи подстъп към сградата. Съдът приема тезата от решението, че така монтираните релси /съоръжение/ не предоставят възможност за самостоятелно придвижване на лица със затруднена подвижност към обекта, както и че формалното поставяне на някакво съоръжение не удовлетворява изискването на закона за действително осигуряване на достъпна среда. В хода на процеса бе направен опит за проверка на тези обстоятелства чрез твърдение за наличие на техническа документация, която да бъде проверена и преценена от вещо лице. Такава обаче не бе предоставена, поради което и съдебно – техническа експертиза не бе назначена по делото.

При тази нормативна рамка, на база на фактически установеното, както по преписката, така и по делото, следва да се приеме, че е налице реално неизграждане на достъп до сградата на посочената пощенска станция [населено място], собственост на [фирма], с което са поставени в неравностойно положение хора с намалена подвижност, по смисъла на § 1, т. 1 от ДР на Наредба № 4/2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда на населението, вкл. на хората с увреждания. Наредбата е издадена в изпълнение на делегираното законово правомощие на Министъра на

регионалното развитие и благоустройството по чл. 169, ал. 4 от ЗУТ.

"Достъпна среда" съгласно § 1, т. 2 от Наредба № 4 от 01.07.2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда на населението, включително за хората с увреждания, е среда в урбанизираните територии, сградите и съоръженията, която всеки човек с намалена подвижност, със или без увреждания, може да ползва свободно и самостоятелно. В този смисъл твърденията на жалбоподателя за оказвано съдействие от страна на служителите в пощенския офис и обслужване на гражданите с увреждания извън сградата са неотносими към задължението за осигуряване на достъпна среда и към производството пред КЗД.

Спорът се свежда до това дали е налице противопоставимо право на жалбоподателя да допусне чрез бездействието си да не постави съответни съоръжения за достъп на лица с намалена подвижност.

Възраженията на дружеството, свързани с това, че сградата е собственост на търговско дружество, поради което не попада в обхвата на § 6 от ПЗР на ЗИХУ, са неоснователни. Според жалбоподателя тези факти не били съобразени от КЗД. Разпоредбата на § 6 ПЗР на ЗИХУ (отм.); създава задължения, в указания срок до края на 2006 г. до обществените сгради и съоръжения - държавна и общинска собственост, да се осигури свободен достъп за хората с увреждания, като се преодолеят съответните архитектурни, транспортни и комуникативни бариери. Няма спор, че имотът, на който жалбоподателят е собственик, не е нито държавна нито общинска собственост, а собственост на търговско дружество. Това търговско дружество обаче е 100 % държавна собственост. Въпреки това, имотът не представлява имот държавна собственост по смисъла на чл. 4 от Закона за държавната собственост.

Настоящият съдебен състав приема обаче, че това обстоятелство не изключва задължението на дружеството да осигури съответна достъпна среда до имота, чието предназначение е за обществени нужди. Тъй като няма спор, че сградата, представляваща пощенска станция в [населено място], задоволява обществени нужди, както няма спор и че сграда е с обществено предназначение, което се извежда от разпоредбите на § 5, т. 41 ЗУТ, където е разписана дефиницията на предназначението на строежа, респ. на чл. 27, ал. 1, т. 2 от ЗКИР, вр. т. 330 от Приложение № 4 към чл. 16, ал. 3 от Наредба № 022-20-5/2016 г.

Съгласно чл. 169, ал. 1 от ЗУТ строежите се проектират, изпълняват и поддържат в съответствие с основните изисквания към строежите, определени в приложение I на Регламент (ЕС) № 305/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2011 г. за определяне на хармонизирани условия за предлагането на пазара на строителни продукти и за отмяна на Директива 89/106/ЕИО на Съвета (ОВ, L 88/5 от 4 април 2011 г.). Съгласно чл. 169, ал. 4 от ЗУТ, Министерът на регионалното развитие и благоустройството, самостоятелно или съвместно с компетентните министри, издава наредби за определяне на изискванията за проектирането, изпълнението, контрола и

въвеждането в експлоатация на строежите, за дълготрайността на строителните конструкции, устойчивостта на земната основа, изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания, и изискванията за безопасност на строежите при отчитане влиянието на географските, климатичните и сеизмичните въздействия в съответствие с изискванията по ал. 1 и ал. 3, т. 1, 2 и 3. В изпълнение на това му правомощие, министърът на регионалното развитие и благоустройството е приел Наредба № 4/2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда на населението, вкл. на хората с увреждания. Разпоредбата на чл. 36 от същата предписва задължения към собствениците на всички сгради с обществен характер за привеждането им в съответствие с изискванията ѝ, което за процесния случай представлява осигуряване на достъп по някой от предвидените в същата способи за осигуряване на достъпни елементи на сградите и съоръженията и свързване помежду им с достъпни маршрути. Съдът приема, че нормите на наредбата са адресирани към всички собственици на сгради с обществено предназначение и инвеститори по смисъла на чл. 161 от ЗУТ, предвид разпоредбата на чл. 2 от същата, свързана с инвестиционен процес, вкл. по поддържане и ремонт на сградите.

Нормата на чл. 3, визирана в жалбата, се отнася до урбанизираните територии, а не и до отделни сгради и обекти, като е недопустимо да се приеме, че общината носи отговорност към техническите изисквания на строежите за имоти, които не са общинска собственост. Същата участва в съответния инвестиционен процес, съобразно предоставените ѝ правомощия от нормативните актове, вкл. разрешителни режими, но не може да замести инвеститора в задълженията му към собствен строеж, в случая – сграда за обществено ползване. В съдебната практика този въпрос се решава еднозначно – задължение и отговорност за осигуряване на достъпна архитектурна среда имат и частните субекти, щом предлагат обществени услуги (Решение № 6959 от 09.06.2016 г. на Върховния административен съд по адм. д. № 6376/2015 г.).

С оглед изложеното, ирелевантно се явява и възражението, че §6 от ПЗР на ЗИХУ е отменен, с оглед задълженията на лицата по чл. 161 от ЗУТ, предписани със същия и с Наредба №4/2009г. Още повече, че предписаното от отменената разпоредба задължение е било с краен срок – 31.12.2006г., а законът е отменен със ЗХУ пред 2018г.

Предвид изложеното, настоящият състав приема, че за собственика на обекта за обществено ползване, въпреки че не е сграда – държавна или общинска собственост, съществува задължение за осигуряване на достъпна среда, вкл. за лица със затруднена подвижност. Като не е осигурил такава, а привидно е изпълнил задължението си чрез поставяне на съоръжение от две релси, което не може еднозначно да осигури достъп на лица със затруднена подвижност, жалбоподателят е допуснал неравно третиране по отношение на тези лица спрямо други, които нямат физиологични проблеми в придвижването. Като е достигнал до същия извод, органът е постановил правилен и съответен на

фактите и закона акт. Поради изложеното, жалбата следва да бъде отхвърлена.

Изрично правомощие на КЗД, регламентирано в чл. 47, т. 4 от 33Дискр., е да дава задължителни предписания по спазването на закона. Волеизявлението на органа има властнически характер, тъй като е с обвързващо действие по отношение на жалбоподателя, поради което за разлика от препоръките по т. 6 от същия член подлежи на съдебно обжалване. Доколкото няма спор по фактите и предвид изложеното по-горе относно задължението на жалбоподателя да поддържа достъпна среда, съдът приема, че дадените задължителни предписанията са законосъобразни, тъй като те съответстват на установените факти и на материалния закон и са насочени към постигане на целта му.

Решението на КЗД е законосъобразно и жалбата срещу него следва да бъде отхвърлена.

Предвид изложеното, настоящия съдебен състав счита, че оспореното решение на КЗД като правилно и законосъобразно, следва да бъде потвърдено.

С оглед изхода на спора, на жалбоподателя не следва да се присъждат разноски. Ответният орган не е направил искане за присъждане на разноски, поради което такива не му се дължат.

Мотивиран от гореизложеното и на основание чл. 172, ал. 2, предложение второ от АПК, Административен съд София-град, II отделение, 48-ми състав

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на [фирма], представлявано от Главния изпълнителен директор Д. Д. срещу Решение №598 от 11.12.2019г. на Комисията за защита от дискриминация, постановено по преписка № 266/2018г. на КЗД.

Решението може да бъде обжалвано пред ВАС в 14-дневен срок от връчването му на страните.

Преписи от решението да се изпратят на страните.

СЪДИЯ: